

EESTI SUMOLIIDU TEGEVUSE ARENGUKAVA

Aastateks 2018 – 2028

1. Arengukava hõlmab kahte olümpiatsükli, millesse jäävad 11 EM-i (toimuvad igal aastal, reeglina aprilli kolmandal nädalavahetusel) ja 6 MM-i (2018.a. – Taoyuan /TPE/, 2019.a. – Honolulu /USA/ ning seejärel igal aastatel (välja arvatud aastad kui toimuvad Maailmamängud), reeglina juuli viimasel nädalavahetusel) ning lõpeb kõigi lootuste kohaselt 2028 aastal olümpiamängudega.
2. Arengukava lähtub Eesti Sumoliidu /edaspidi ESL/ tegevusest Euroopa Sumoföderatsiooni /EFS/ ja Rahvusvahelise Sumoföderatsiooni /IFS/ liikmena ning sellest johtuvalt osalemisest nende organisatsioonide poolt korraldatavatest võistlustest (Euroopa- ja maailmameistrivõistlused, maailmamängud ning perspektiivis ka olümpiamängud).
3. Arengukava lähtub sumo kui ühe atraktiivse ja eestlaste naturile sobiva kontaktse võitluskunsti arendamise vajadusest Eestis kõigil tasanditel (laste-, rahva-, harrastus-, tervise- ja tippsport)
4. Arengukava käsitleb ESL-i tegevuse põhisuundi ja rõhuasetusi, laskumata ühe või teise üksikasja detailidesse. Kuna sumo on rahvusvahelisel tasandil arenev spordiala, võivad olukorrad väga kiiresti muutuda, nõudes teistlaadi teostusi kui esialgne detailne planeering ette näha võib.
5. Arengukavale võivad liituda teiste kontaktsete kahevõitluse alade (kreeka-rooma-, vaba- judo- ja sambomaadluse, karate, poksi jne.) arengukavad, sest sumo näeb oma perspektiivi tihedas koostöös teiste Eestis viljeldavate jõudu, osavust ja kiirust nõudvate spordialadega.

ESL-i eesmärgiks ei ole teistele raskejõustikualadele konkurentsi pakkumine, vaid nende liitmine, et taastuks eesti rammumeeste maailmamine!

1. EESTI SUMO VÄLJUND MAAILMATASANDIL.

ESL peab kinni seni kehtinud põhimõttest osaleda EM-idel, MM-idel ja maailmamängudel Eesti esindusvõistkondadega ning lülitub kohe olümpiamängudel osalejate hulka, kui need suurvõistlused rahvusvahelisse võistluskalendrisse lülitatakse.

Rahvusvahelise tipptasemel võistlustel osalemisest loobumine tähendaks seni tehtu ja saavutatu kaotamist ning suure vaevaga hangitud kogemuste tarbetuks muutumist. Sidemete katkemine rahvusvahelise sumoliikumisega tähendaks lõppu Eesti sumole. Iga uudse ala areng on reeglina nõnda kiire, et hiljem, mingite soodsamate võimaluste tekkimisel, on kaotust tasa teha praktiliselt võimatu.

1.1. EESTI KOONDISE KOMPLEKTEERIMISE KRITEERIUMID.

ESL lähtub EFS-i ja IFS-i ning sumo OM-i kavva lülitamise korral ka Rahvusvahelise Olümpiakomitee /ROK/ kehtestatud kriteeriumitest, tehes vajadusel lubatud piirides omapoolseid muudatusi. Valikukriteeriumid fikseeritaks koondise komplekteerimise statuudiga, millest peetakse kinni võimalikult täpselt.

1.2. EESTI OSALEMINE EFS JA IFS-i TÖÖS.

Seada eesmärgiks oma esindatuse säilitamist EFS-i ja IFS-i juhtkonna ja komisjonide töösse ning oma osakaalu suurendamist selles valdkonnas. See tööloik eeldab küllaltki suurte rahaliste vahendite leidmist ja riikliku toetust.

Tänase päeva seisuga on Riho Rannikmaa EFS-i peasekretär (alates 2011 aastast) ja Anders Jaadla IFS-i juhtkomitee liige (alates 2016 aastast)

1.3. ESL-i TEGEVUSE TUTVUSTAMINE VÄLISMAAL.

Koostada ESL-i infobülletään (soovitavalt inglise, prantsuse, saksa, hispaania ja jaapani keeles) ning levitada seda ja muid Eesti sumot tutvustavaid materjale erinevates riikides ja erinevates töösituatsioonides. Info levitamiseks kasutada ka meediat ning interneti.

1.4. EESTI SUMO VÄLJUND MAAILMA SUMOSSE EFS-i ja IFS-i POOLT TUNNUSTATUD TIPPTURNIIRIDE KORRALDAMISE KAUDU.

Toetada igati juba traditsioone omava Lääne-Virumaa lahtiste meistrivõistluste (WEST-VIRU OPEN) püsimist rahvusvaheliselt tunnustatavaks turniirina. Tänaseks on turniir Euroopa KV üheks etapiks. Aidata korraldajaid selle eesmärgi saavutamisel nii meetoodiliselt kui materiaalselt.

Töötada välja vabariiklik sumovõistluste kalender, mille tipus on rahvusvahelises kalendris registreeritud WEST-VIRU OPEN.

Seada eesmärgiks EM-ide ja MM-ide korraldamist Eestis.

Seni on Eestis korraldatud 3 EM-i (1999 Kohtla-Järvel, 2015 ja 2018 noorsoo EM id Rakveres) ja 2 MM-i (2006 juunioride ja 2008 suur MM Rakveres). 2019 aasta EM toimub aprillis Tallinnas

2. EESTI SUMO SISEMISE TEGEVUSE ARENGUKAVA.

2.1. TREENINGKESKUSTE SÄILITAMINE JA LOOMINE.

- Säilitada praeguseks väljakujunenud treeningkeskus Vinnis.
- Kaasa aidata treeningkeskuste loomisele võimalikult erinevates kohtades, kus tegeletakse maadluse või judoga.
- Luua tihedaid kontakte munitsipaalvõimudega sumo arendamiseks nii olemasolevates kui uutes loodavates keskustes.
- Otsida kontakte koolidega ja kaasata töösse Tartu Ülikooli ning Tallinna Ülikooli kateedreid.

2.2. TREENERITEKAADRI ETTEVALMISTAMINE JA UUTE ABIJÕUDUDE LEIDMINE.

Kitsalt spetsialiseerunud sumotreenerite tekkimine Eestis on veel kauge tulevik. Võimalik, et seda ei saagi kunagi olema. Sportlaste ettevalmistamise pearõhk jääb kindlasti veel pikkadeks aastateks maadlus- ja judotreenerite õlule. ESL peab need inimesed tooma läbi abistavate selgitavate aktsioonide ning koolituste sumo juurde, neid sumoalaselt atesteerides

Tegevusse tuleks haarata ka vabatahtlikku kaadrit (koolide kehalise kasvatusõpetajad, lapsevanemad jne.

ESL peab kindlustama olemasolevad ja potentsiaalsed treenerid meetodiliste materjalidega, garanteerides seejuures info kiire leviku. Ühtlasi peab ESL korraldama regulaarselt treenerite-instruktorite täiendusseminare ning aitama uusi abijõude varustuse hankimisel.

Välja töötada sumomaadluse õppekava ja programm

2.3. SUMOKESKUSTE ARENDAMINE JA KAASAJASTAMINE.

Momendil on Eestis üks treeningkeskus Vinnis, millel on suur osa Eesti sumo praegusele maailmas tunnustatud tasemele jõudmisel. Et tõsta sumoalase ettevalmistuse taset, tuleks leida võimalusi arendada nimetatud keskuses välja kaasaja nõuetele vastav spetsialiseeritud sumosaal. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks ESL-il pöörduda abipalvega IFS-i, Jaapani Sumoföderatsiooni ja Jaapani Suursaatkonna kaudu Eestis ning Eesti Suursaatkonna kaudu Jaapanis erinevate Jaapani fondide poole. Arvestades Eesti sumo praegust maailmamainet peaks toetuse saamine olema reaalne. Projekti rahastajaid tuleks otsida ka Eestist.

Sisustada kaasaja nõuetele vastavalt ESL-i peakorter Vinnis. Kõigi kaasaegsete kommunikatsioonivahendite olemasolu korral pole mingit vajadust, et ESL-i peakorter asuks Tallinnas.

2.3.1. OLÜMPIA ÕPPE-TREENINGKESKUS VINNIS.

Parimaid eeldusi sumo olümpia õppe-treeningkeskuse väljaarendamiseks omab Vinni Spordikompleks Lääne-Virumaal, Vinni vallas. Siin on olemas juba praegu suurepärased tingimused tipptasemel õppe-treeningkogunemiste korraldamiseks. Tulevikus oleks võimalik suhteliselt väikeste kulutustega ehitada judosaali (judo-*dojo*) juurde spetsialiseeritud sumosaal (sumo-*dojo*). Kuigi sumo pole veel olümpiaala, tuleks olümpiaettevalmistuse nõuetele vastava treeningbaasi väljakujundamisele mõelda juba praegu. Tõenäosus, et 2028 aastal saab sumost OM-i näidisala, on väga suur. Kindlasti vajab selle projekti elluviimine katet riigieelarvest ning välja tuleb töötada mitme etapilane arenguprogramm. ESL kohustub selleks esitama oma ettepanekud nii kohestes kui ka perspektiivsetes küsimustes

2.3.2. REGIONAALSED SUMOKESKUSED.

Igas maakonnas peaks kujunema sumokeskus, mis oma tasemelt vastaks vähemalt Eesti tiitlivõistluste läbiviimiseks vajalikele tingimustele. ESL ei käsitle neid kui teisejärgulisi sumokeskusi, kuid on selge, et kõigile pole võimalik leida tsentraalseid vahendeid, mistõttu enamus nendest baasidest taandub munitsipaaltasandi toetusele ning muule initsiatiivile või majandustegevusele.

ESL peab vajalikuks regionaalsete treeningkeskuste ühise arengukava väljatöötamist, mis lähtuks kaasaja nõuetest ja sumos tunnustatud traditsioonidest.

2.3.3.ÜLEJÄÄNUD SUMOKESKUSED

omavad kohalikku tähtsust ja lähtuvad kohalikust initsiatiivist. Reeglina asuvad need üldhariduslike koolide juures ning kannavad peamiselt noorte ja laste sumoalase algõpetuse koormat. ESL kohustub andma nendele keskustele metoodilist nõu ning lülitama parimaid keskusi nende poolsete ettepanekute (taotluste) põhjal oma võistluskalendri ürituste läbiviimisse.

2.4.VÕISTLUSTE KORRALDUS JA KOHTUNIKE TEGEVUS.

See tööloik omab väga olulist osa sumo propageerimisel ja sportlaste moraalse palge kujundamisel. Eesti sumo on siin veel palju arenguruumi. ESL peab äärmiselt vajalikuks kohtunike ja võistluste korraldajate väljaõppeprogrammi väljatöötamist, mis näeks ette regulaarsete vabariiklike ja regionaalsete täiendusseminaride korraldamist. Eesmärgiks tuleb seada, et Eestis korraldatavatel sumovõistlustel oleksid kohtunikeks üksnes ESL-i kohtunike kogu poolt või rahvusvahelisel tasemel atesteeritud kohtunikud. Tuleb tagada, et meie paremad kohtunikud saaksid osaleda rahvusvahelistel seminaridel, seades eesmärgiks, et Eesti oleks rahvusvahelistel tiitlivõistlustel esindatud oma kohtunikega.

2.5. VÕISTLUSTE TEHNILINE KORRALDUS.

Kõiki ESL-i kalenderplaanis olevaid võistlusi läbiviivad keskused ja organisatsioonid peavad lähtuma võistlusmäärustega kehtestatud nõuetest. ESL seab oma eesmärgiks, et igas sumokeskuses, kus korraldatakse võistluseid, oleks oma plastik*dohyo* tähtsamatesse keskustesse saaks ehitatud savist *dohyod*.

2.6.KOOLITUSPROGRAMMID

ESL peab vajalikuks töötada välja koolitusseminaride programmid sportlastele, treeneritele ja vabatahtlikele instruktoritele ning asuda regulaarsete seminaride läbiviimisele. Seminaride läbiviimiseks tuleb muretseda ja luua metoodilisi materjale ning organiseerida nende paljundamist ja müüki. Materjalide tutvustamiseks laiadele ringkondadele tuleb kaasata ajakirjandust.

Kaotada ei tohi koolitusalasid sidemeid IFS-i, Jaapani Sumoföderatsiooni ja Jaapani Rahvusülikooliga (Nihon University), kutsudes sealt sumoõpetajaid Eestisse koolitusi läbi viima. Kindlasti tuleks leida võimalusi vähemalt ühe treeneri saatmiseks Jaapanisse stažeerima.

2.6.1.LASTE JA NOORTE SUMO.

Jaapanis, kus sumol on iidsete traditsioonid, algab laste maadlusega tutvustamine sumost. Jaapani koolide 1.-4. klassi kehalise kasvatuse õppeprogrammides on just nimelt sumo. Alles alates viiendast klassist alustatakse lastele teiste Jaapani traditsiooniliste võitluskunstid ja erinevate maadlusviiside tutvustamist.

Ka ESL-il tuleb töötada välja sumoõpetuse programmid lasteaedadele, alg-, põhi- ja keskkoolidele. Ühtlasi tuleb propageerida koolide siseseid ja koolidevahelisi võistluseid ja aidata koole nende võistluste läbiviimisel.

Propageerida tuleb ka turniire ja sõpruskohtumisi oma põhitegevusena erinevaid maadlusviise viljelevate klubide vahel. Näiteks sõpruskohtumised ühes külas, linnas või maakonnas asuvate judo- ja maadlusklubide vahel.

Jätkata Eesti meistrivõistluste korraldamist seitsmes vanuseklassis (U8, U10, U12, U14, U16, U18 ja täiskasvanud) kaasates võistlustele võimalikult palju erinevate maadlusliikike ja muid kontaktseid kahevõitluse vorme viljelevaid klubisid.

Seada eesmärgiks, et nooremates vanuseklassides osaleksid Eesti tiitlivõistlustel koolide võistkonnad.

Püüelda selle pole, et sumos kujuneks välja analoogiline võistlussari kergejõustiku sarjaga „10 OLÜMPIASTARTI”. Selle sarja nimetuseks võiks olla näiteks „**EESTI MINIRIKISHI**”. Kui selline sari õnnestuks käivitada, avastaksid treenerid talente kõigi Eestis harrastatavate maadlusviiside tarvis.

Projekti „**EESTI MINIRIKISHI**” käigus on võimalik teostada nii laste kui nende juhendajate (kasvatajad, õpetajad, lapsevanemad) koolitust, korraldada reklaamiüritusi ja koostada lastepäraseid juhendmaterjale. Projekti tuleks kaasata võimalikult palju erinevaid sponsoreid, et kindlustada sumoõpetuse kättesaadavus võimalikult paljudele lastele.

2.6.2. TÛTARLASTE JA NAISTE SUMO (*SHIN-SUMO*).

Kuna Rahvusvaheline Olümpiakomitee on seadnud sumo olümpiaprogrammi pürgimisel IFS-ile üheks tingimuseks, et ala saaksid võrdsetel alustel harrastada mõlemast soost sportlased, siis on IFS pööranud naiste sumole ehk *shin-sumole* suurt tähelepanu. Veel hiljuti oli naiste sumoharrastus Jaapanis absoluutselt mõeldamatu. Seda peeti lausa pühaduse rüvetamiseks. Maailm liigub aga oma rada ning ka meil tuleb suhtuda nii meeste kui naiste sumoharrastusse võrdsetel alustel. Eesti neiud ja naised on olnud maailma sumoareenil väga tublid.

2.6.3. SUMO RAHVASPOORDINA

Sumo on sobilik treeningute mitmekesistamiseks ja plahvatusliku jõu, tasakaalu ning koordinatsiooni arendamiseks ükskõik millise spordiala treeningprotsessis. Samuti on sumo suurepärase võimalus vanade maadlejate, judokade ning ka teiste kontaktsete jõualade esindajatele oma sportloku karjääri pikendamiseks.

Sumo võistlusmäärused on äärmiselt lihtsad ja lakoonilised. Peale mõne minutilist selgitust on praktiliselt iga inimene võimeline sumomatšis osalema. Lihtsustatud kujul (riietuse ja võistluspinna osas) on sumot võimalik lülitada kõigi rahvakogunemiste ja sportlike pidude programmi. Võistluseid võib korraldada kasvõi pulmades. ESL-i üheks ülesandeks on selliseid massiüritustel toimuvaid võistluseid propageerida ja toetada ning võimalusel ka aidata läbiviimisel. Mida laiem on sumo kandepind, seda suurem on võimalus talentide avastamiseks. ESL seab oma eesmärgiks sumo lülitamise Maaspordi Mängude kavva.

2.7. MATERIAAL-TEHNILISED KÜSIMUSED

ESL võtab arengukava esimesel etapil (2018-2020) erilise vaatluse alla sumovarustusega seotu.

- Luuakse kontakte sumovarustuse tootjatega, soodustatud tingimustel varustuse hankimiseks.
- Otsitakse võimalusi varustuse tootmiseks Eestis. Seda just lastele mõeldud varustuse osas.
- Eriti teravalt vajab lahendamist laste ja naiste *mawashide* ning sumoga tegelevatesse klubidesse *dohyo*'de hankimine.

2.8. EESTI SUMOLIIDU MAJANDUSLIK TEGEVUS.

Pidada vajalikuks erinevate rahaliste vahendite koondamist ESL-i ning nende paindlikku ja kiiret suunamist ühte või teise tööloiku.

Arendada sponsoritega tehtavat tööd.

- Leida ESL-ile alalised sponsorid, kellega sõlmitakse pikaajalised lepingud.
- Leida tipptasemele jõudnud sportlastele individuaalsed sponsorfirmit ja sõlmida nendega lepingud.
- Käivitada täiendavalt majanduslikke projekte, sidudes neid suuremate võistluste ja propaganda-üritustega
- Otsida võimalusi abi saamiseks mitmesugustest fondidest ja rahvusvahelistest projektidest. Seda eelkõige IFS-i kaasamisel Eesti olümpia õppe-treeningkeskuse väljaehitamisel ja kaasajastamisel.

2.9. EESTI SUMOLIIDU KOOSTÖÖ MASSIMEEDIAGA

ESL peab arengukava seda valdkonda väga oluliseks. ESL-i tegevuse mõningaid külgi on kirjutavas ja elektroonilises pressis aegajalt kajastatud, kuid see on väga episoodiline. ESL peab ise edastama vajalikku infot, tehes seda regulaarsete infopakettidena. Nõnda saaks korrastatud info edastamise kord ja oleks tagatud ESL-i põhiseisukohtade levik.

EESTI SUMOLIIDU ARENGUKAVA on planeeritud ellu viia kolmes etapis:

I	etapp	2018 – 2020.a.
II	etapp	2021 – 2024.a.
III	etapp	2025 – 2028.a.

Eesti Sumoliidu arengukava projekti aastateks 2018 – 2028 koostas:

Riho Rannikmaa
ESL peasekretär